

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน: กรณีศึกษา อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีจุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อศึกษาบทบาทแนวทางแก้ไขของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในชุมชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยว ในเขตอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบสะดวก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบค่าที และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way – ANOVA) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.80 มีอายุอยู่ในระหว่าง 25–35 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.50 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 29.40 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนักเรียน / นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 33.20 มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.70

2. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการติดตามประเมินผล อยู่ลำดับที่ 1 รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติกิจกรรม ด้านการค้นหาคำปรึกษา และด้านการวางแผน เป็นลำดับสุดท้าย

2.1 ด้านการค้นหาปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีส่วนร่วมในการสำรวจข้อมูลปัญหาทางการท่องเที่ยว อยู่ลำดับที่ 1 รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการศึกษาสาเหตุและปัญหาทางการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการคิดและเสนอวิธีในการแก้ปัญหาการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเข้าร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน ตามลำดับ และมีส่วนร่วมในการประชุมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นลำดับสุดท้าย

2.2 ด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีส่วนร่วมในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการวางแผนการท่องเที่ยวในพื้นที่ อยู่ลำดับที่ 1 รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการด้านการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการวางแผนทางการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว ตามลำดับ และมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนกิจกรรมต่างๆ ด้านการท่องเที่ยวที่เน้นความ เป็นลำดับสุดท้าย

2.3 ด้านการปฏิบัติกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีส่วนร่วมในการชักชวนผู้อื่นให้เข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ อยู่ลำดับที่ 1 รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวกับหน่วยงานราชการ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนของชุมชนที่ได้วางไว้ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนลงทุนในด้านต่าง ๆ เช่น กำลึงกาย กำลึงใจ หรือกำลึงทรัพย์ ตามลำดับ และมีส่วนร่วมในการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว เป็นลำดับสุดท้าย

2.4 ด้านการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีส่วนร่วมในการประชุมฯ ร่วมแสดงความคิดเห็นในการติดตามและประเมินผลด้านการท่องเที่ยว อยู่ลำดับที่ 1 รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวตามแผนที่กำหนดไว้ มีส่วนร่วมในการสรุปผลการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว ตามลำดับ และมีส่วนร่วมในการติดตามและร่วมหาแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว เป็นลำดับสุดท้าย

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .005

3.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกันในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .005

3.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกันในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .005

3.4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกันในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .005

3.5 ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกันในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .005

4. บทบาทแนวทางแก้ไขของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ประชาชนเสนอแนะแนวทางโดยให้ประชาชนในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีแนวทางฟื้นฟู อนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน ให้มีคุณภาพมาตรฐานและมีความยั่งยืน ควรมีการเสริมสร้างและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก การบริการ และความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพมาตรฐานระดับสากลและครบวงจร และควรปรับปรุงถนนที่สะดวกในการเชื่อมต่อไปยังพื้นที่อำเภออื่นๆได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว และพื้นที่เชื่อมโยงยังเป็นศูนย์รวมที่พัก แหล่งรวมร้านอาหารต่างๆ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

5. ข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนกับเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอปราณบุรี ประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในค้นปัญหาเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ส่งผลทำให้ประชาชนได้นำเสนอข้อมูลทั้งปัญหา อุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย ของการดำเนินงานพัฒนาในแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่แต่ละแห่ง มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละชุมชน ส่งผลทำให้ประชาชนมีจิตสำนึกร่วมกันในการดูแล

ทรัพยากรธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยว ให้อยู่กับชุมชนอย่างยั่งยืน และมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชน เป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้รู้จุดเด่น จุดด้อยในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของแต่ละชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน กรณีศึกษา อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการติดตามประเมินผล อยู่ลำดับที่ 1 รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติกิจกรรม ด้านการค้นหาค้นหาปัญหา และด้านการวางแผน เป็นลำดับสุดท้าย สอดคล้องกับงานวิจัยของนภดล นพรัตน์ (2551) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเวียงใต้ อำเภอป่าาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ทำการศึกษาเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และเพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในด้านต่างๆ ได้แก่ การค้นหาค้นหาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติกิจกรรม และการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง

1.1 ด้านการค้นหาค้นหาปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีส่วนร่วมการสำรวจข้อมูลปัญหาทางการท่องเที่ยว อยู่ลำดับที่ 1 รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการศึกษาสาเหตุและปัญหาทางการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการคิดและเสนอวิธีในการแก้ปัญหาการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเข้าร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน ตามลำดับ และมีส่วนร่วมในการประชุมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นลำดับสุดท้าย สอดคล้องกับงานวิจัยของนภดล นพรัตน์ (2551) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเวียงใต้ อำเภอป่าาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ทำการศึกษาเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และเพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า

ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในด้านต่างๆ ได้แก่ การค้นหาปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีส่วนร่วมในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการวางแผนการท่องเที่ยวในพื้นที่ อยู่ลำดับที่ 1 รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการด้านการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการวางแผนทางการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว ตามลำดับ และมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน/กิจกรรมต่างๆ ด้านการท่องเที่ยวที่เน้นความ เป็นลำดับสุดท้าย สอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ น้อยนคร (2551) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลในจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในทุกด้านในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการรับรู้ ด้านการคิดการพัฒนา การตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการปฏิบัติกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีส่วนร่วมในการชักชวนผู้อื่นให้เข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ อยู่ลำดับที่ 1 รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวกับหน่วยงานราชการ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนของชุมชนที่ได้วางไว้ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนลงทุนในด้านต่างๆ เช่น กำลึงกาย กำลึงใจ หรือกำลึงทรัพย์ ตามลำดับ และมีส่วนร่วมในการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว เป็นลำดับสุดท้าย สอดคล้องกับงานวิจัยของยุวดี เพ็ชรสงคราม (2553) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวยั่งยืนที่เกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการที่มีการท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ และศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวยั่งยืนของชุมชนในพื้นที่เกาะยอ ผลการศึกษาพบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวยั่งยืนทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยชาวบ้านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมมากที่สุด

1.4 ด้านการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีส่วนร่วมในการประชุม ร่วมแสดงความคิดเห็นในการติดตามและประเมินผลด้านการท่องเที่ยว อยู่ลำดับที่ 1 รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการทำงานด้านการท่องเที่ยวตามแผนที่กำหนดไว้ มีส่วนร่วมในการสรุปผลการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว ตามลำดับ และมีส่วนร่วมในการติดตามและร่วมหาแนวทางในการปรับปรุง

การดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว เป็นลำดับสุดท้าย สอดคล้องกับงานวิจัยของรัฐกรณ์ แสงโชติ (2554) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเทศบาล ตำบลปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยว และมีการเข้า ติดตามและดูแลผลความก้าวหน้าในการจัดการและดำเนินการกิจกรรมของเทศบาลตำบลปาย อยู่ในระดับ ปานกลาง

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน อำเภอ ปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุระดับ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ในอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒาพร ชัยศิริ (2549) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของเกษตรกร ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี พบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน โดยประชาชน เห็นถึงประโยชน์ของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และสนับสนุนให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่ มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสริมศักดิ์ โสมสงค์ (2548) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตเทศบาล เมืองเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมีส่วนร่วมมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านตัดสินใจ ด้าน การปฏิบัติการตามลำดับ และด้านการประเมินผลเป็นลำดับสุดท้าย ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. บทบาทแนวทางแก้ไขของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน อำเภอปราณ บุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ประชาชนเสนอแนะแนวทางโดยให้ประชาชนในชุมชนและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีแนวทางฟื้นฟู อนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวทาง ศิลวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน ให้มีคุณภาพมาตรฐานและมีความยั่งยืน ควรมีการเสริมสร้าง และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก การบริการ และความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวอย่างมี

คุณภาพมาตรฐานระดับสากลและครบวงจร และควรปรับปรุงถนนที่สะดวกในการเชื่อมต่อไปยังพื้นที่อำเภออื่นๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว และพื้นที่เชื่อมโยงยังเป็นศูนย์รวมที่พัก แหล่งรวมร้านอาหารต่างๆ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของธีราพร ธนอมกลิ่น (2548) ได้ศึกษา รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น เกาะล้าน เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมถึงปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นเพื่อจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนบนเกาะล้าน พบว่า เกาะล้านมีรูปแบบการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน: กรณีศึกษา อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีข้อเสนอแนะตามผลการวิจัย ดังนี้

1.1 ด้านการค้นหาคำปรึกษา ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการประชุมถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเข้าร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน

1.2 ด้านการวางแผน ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน/กิจกรรมต่างๆ ด้านการท่องเที่ยวที่เน้นความยั่งยืน และมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว

1.3 ด้านการปฏิบัติกิจกรรม ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนลงทุนในด้านต่างๆ เช่น กำลังกาย กำลังใจ หรือกำลังทรัพย์

1.4 ด้านการติดตามและประเมินผล ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการติดตามและร่วมหาแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว และมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.2 ควรศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
อย่างยั่งยืน ของอำเภอปรางค์บุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา